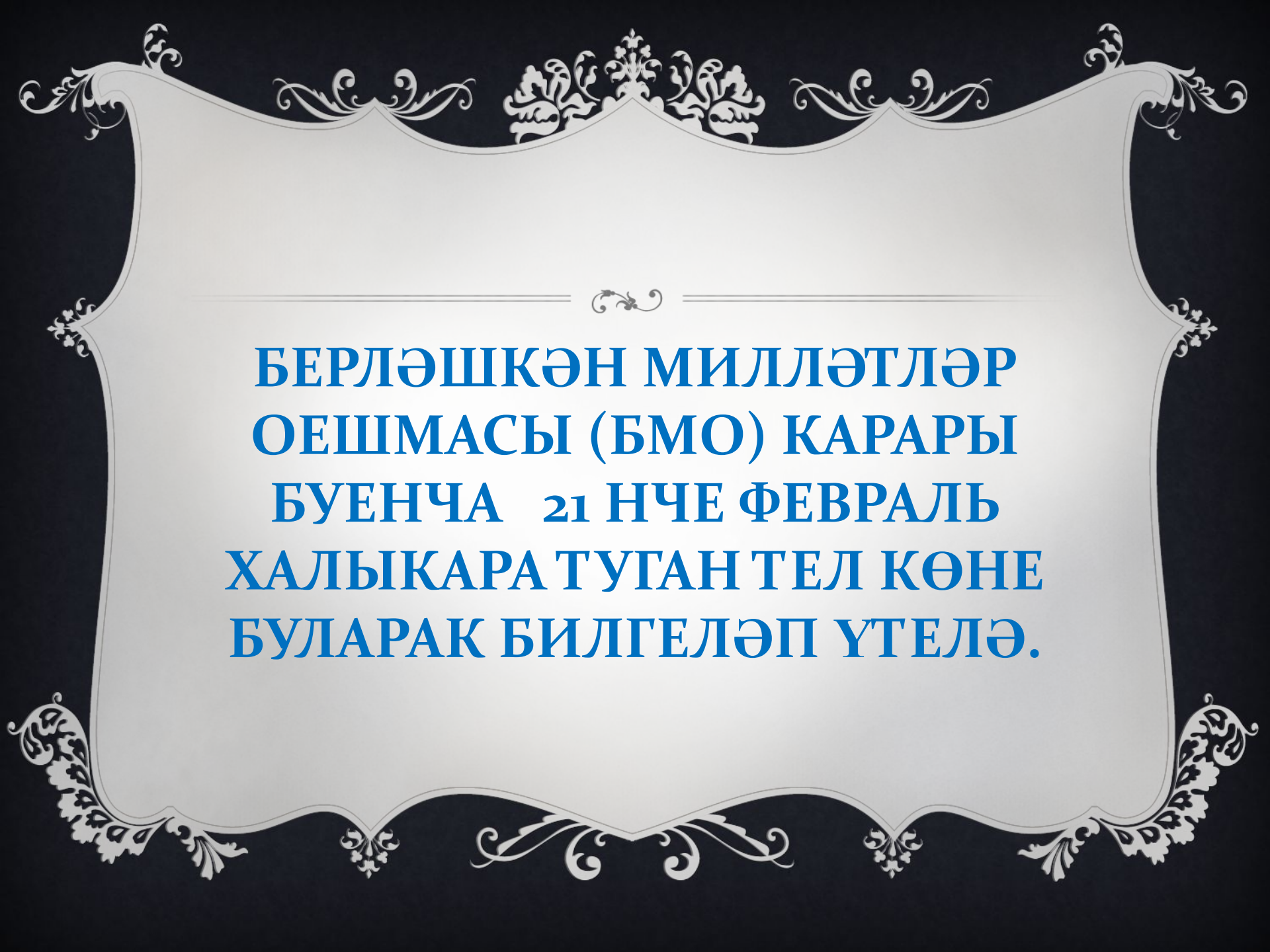

ХИКМЭТЛЭ ДЭ,
БИЗЭКЛЭ ДЭ ТУГАН
ТЭЛ!

*21 февраль – Халыкара
туган тел көнө.*

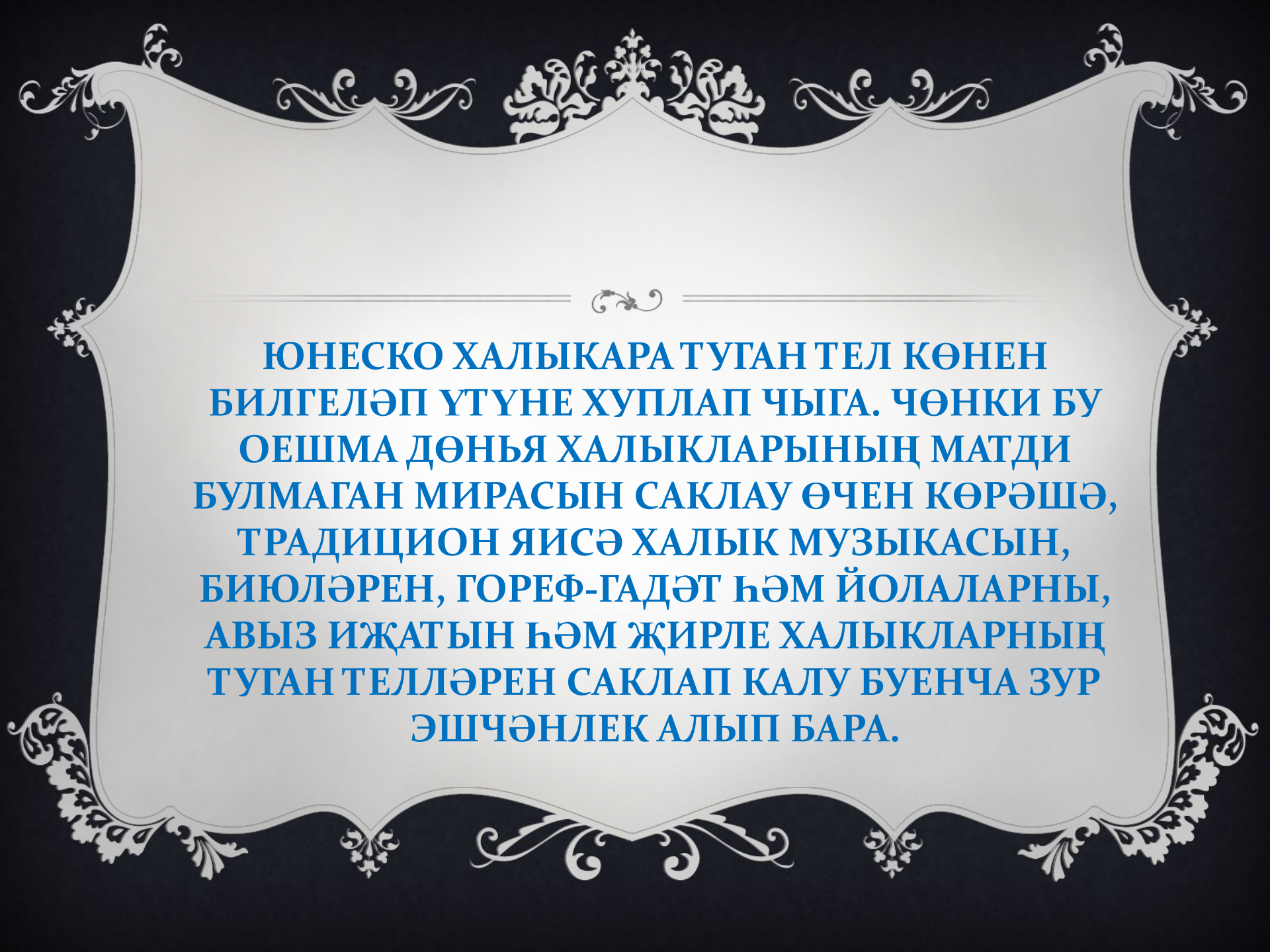
Интеллектуаль уен.

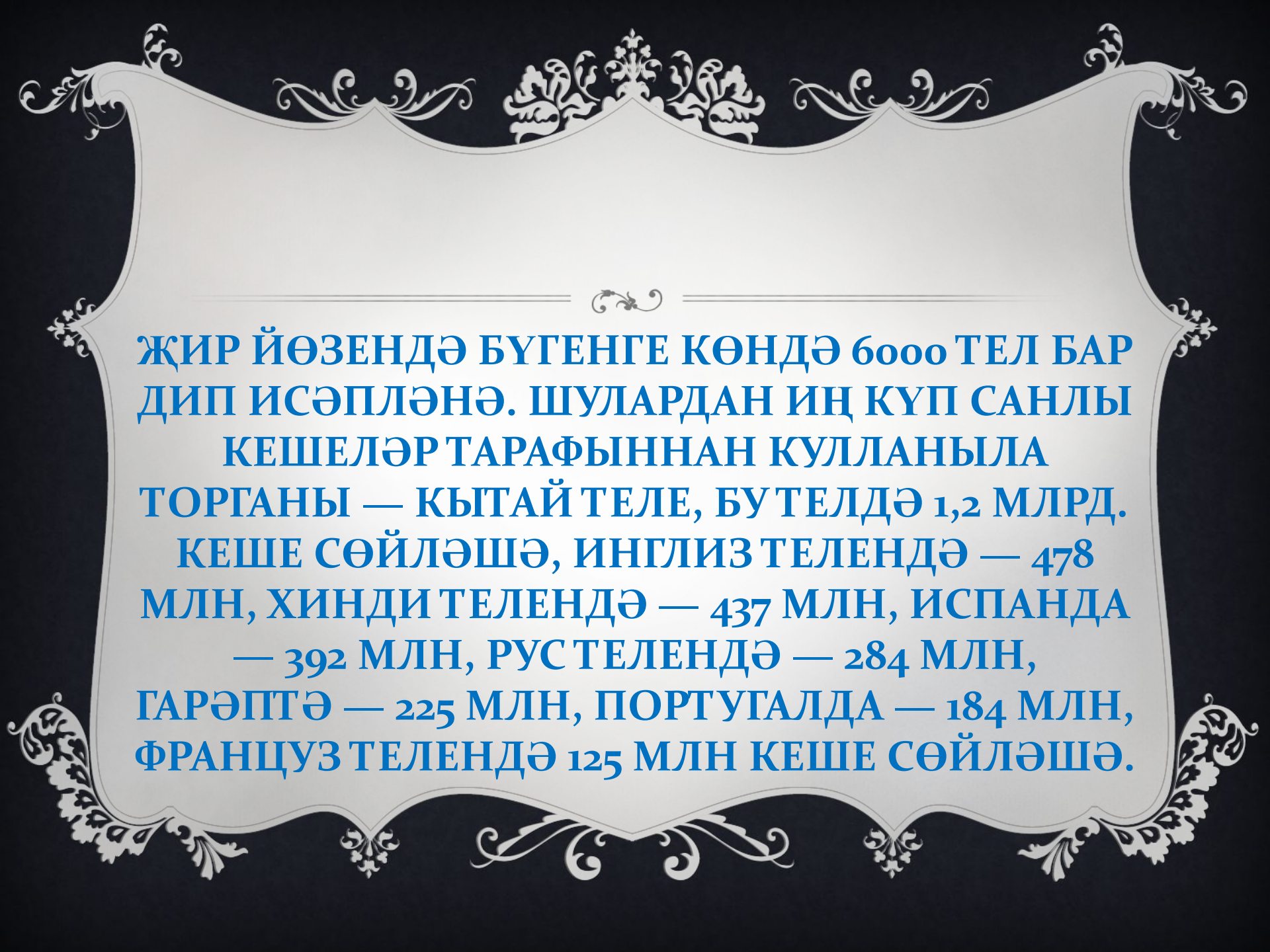
**БЕРЛӘШКӘН МИЛЛӘТЛӘР
ОЕШМАСЫ (БМО) КАРАРЫ
БУЕНЧА 21 НЧЕ ФЕВРАЛЬ
ХАЛЫКАРА ТУГАН ТЕЛ КӨНЕ
БУЛАРАК БИЛГЕЛӘП ҮТЕЛӘ.**

**1999 НЧЫ ЕЛНЫҢ НОЯБРЕНДӘ, БАНГЛАДЕШ
ДӘҮЛӘТЕ ТӘКЪДИМЕ БЕЛӘН, ЮНЕСКО
ГЕНЕРАЛЬ КОНФЕРЕНЦИЯСЕ, ЮНЕСКОГА
КЕРГӘН ИЛЛӘР ҺӘМ БЕРЛӘШКӘН МИЛЛӘТЛӘР
ОЕШМАСЫ 21 ФЕВРАЛЬ КӨНЕН ТУГАН ТЕЛ КӨНЕ
ДИП ИГЪЛАН ИТТЕ. БЕРЕНЧЕ МӘРТӘБӘ УЛ 2000
НЧЕ ЕЛНЫҢ 21 ФЕВРАЛЕНДӘ ПАРИЖДА ЮНЕСКО
ШТАБ-КВАРТИРАСЫНДА ТАНТАНАЛЫ РӘВЕШТӘ
БИЛГЕЛӘП ҮТЕЛДЕ.**

НИ ӨЧЕН ХАЛЫКАРА ТУГАН ТЕЛ КӨНЕ ИТЕП 21
ФЕВРАЛЬ БИЛГЕЛЭНГЭН СОҢ? ЭШ ШУНДА: 1952
НЧЕ ЕЛНЫҢ 21 ФЕВРАЛЕНДЭ ПАКЫСТАНДА
БАНГЛЫ ТЕЛЕНЭ ДӘҮЛӘТ ТЕЛЕ СТАТУСЫ
ТАЛӘП ИТЕП КӨРӘШКӘН 5 СТУДЕНТ
ҮТЕРЕЛГЭН БУЛА. БИЛГЕЛЕ БУЛГАНЧА,
ПАКЫСТАННЫҢ КӨНЧЫГЫШ ӨЛЕШЕ СОҢРАК
БАНГЛАДЕШ БӘЙСЕЗ ДӘҮЛӘТЕНЭ ӘЙЛӘНЭ.

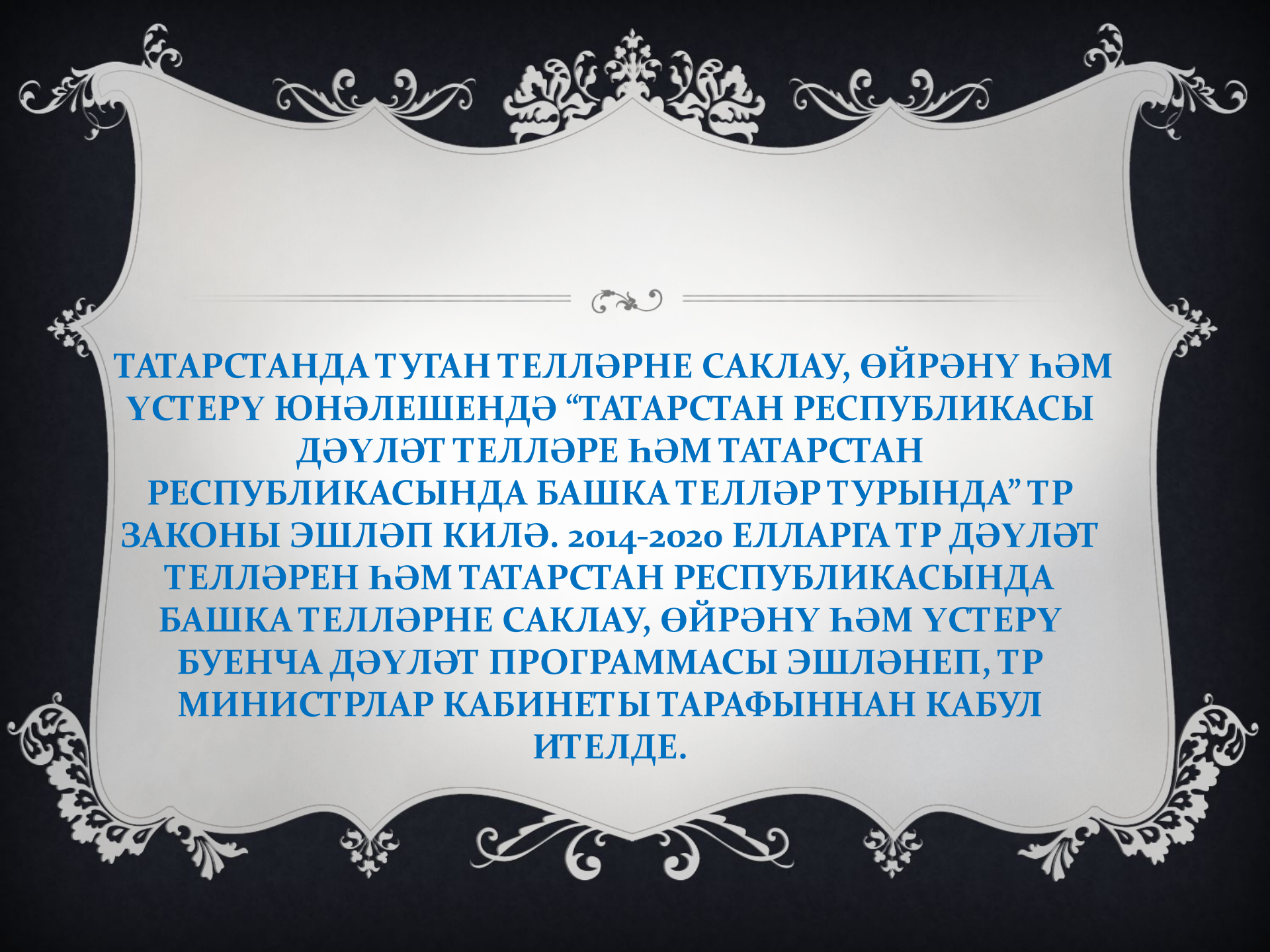
**ЮНЕСКО ХАЛЫКАРА ТУГАН ТЕЛ КӨНЕН
БИЛГЕЛӘП ҮТҮНЕ ХУПЛАП ЧЫГА. ЧӨНКИ БУ
ОЕШМА ДӨНЬЯ ХАЛЫКЛАРЫНЫҢ МАТДИ
БУЛМАГАН МИРАСЫН САКЛАУ ӨЧЕН КӨРӘШӘ,
ТРАДИЦИОН ЯИСӘ ХАЛЫК МУЗЫКАСЫН,
БИЮЛӘРЕН, ГОРЕФ-ГАДӘТ ҺӘМ ЙОЛАЛАРНЫ,
АВЫЗ ИЖАТЫН ҺӘМ ЖИРЛЕ ХАЛЫКЛАРНЫҢ
ТУГАН ТЕЛЛӘРЕН САКЛАП КАЛУ БУЕНЧА ЗУР
ЭШЧӘНЛЕК АЛЫП БАРА.**

**ЖИР ЙӨЗЕНДӘ БҮГЕНГЕ КӨНДӘ 6000 ТЕЛ БАР
ДИП ИСӘПЛӘНӘ. ШУЛАРДАН ИҢ КҮП САНЛЫ
КЕШЕЛӘР ТАРАФЫННАН КУЛЛАНЫЛА
ТОРГАНЫ — КЫТАЙ ТЕЛЕ, БУ ТЕЛДӘ 1,2 МЛРД.
КЕШЕ СӨЙЛӘШӘ, ИНГЛИЗ ТЕЛЕНДӘ — 478
МЛН, ХИНДИ ТЕЛЕНДӘ — 437 МЛН, ИСПАНДА
— 392 МЛН, РУС ТЕЛЕНДӘ — 284 МЛН,
ГАРӘПТӘ — 225 МЛН, ПОРТУГАЛДА — 184 МЛН,
ФРАНЦУЗ ТЕЛЕНДӘ 125 МЛН КЕШЕ СӨЙЛӘШӘ.**

**БЕЛГЕЧЛЭР ЯКЫНДАГЫ ЙӨЗБЕЛЛИКТА БАРЛЫК
ТЕЛЛЭРНЕЦ 95% Ы ЯШӘҮДӘН ТУКТАР ДИП ФАРАЗ ИТӘ.
МӘСЭЛӘН, БЕР ЕЛ ЭЧЕНДӘ 10 ТЕЛ ЮККА ЧЫГА ДИГӘН
ФИКЕР БАР.**

**ДӨНЬЯДА БИК КҮП ТЕЛЛЭРГӘ БЕТҮ КУРКЫНЫЧЫ
ЯНЫЙ. ТЕЛ ЮККА ЧЫКТЫМЫ, ШУЛ ТЕЛДӘ
СӨЙЛӘШКӘН ХАЛЫКТА ЮККА ЧЫГА ДИГӘН СҮЗ,
ЧӨНКИ УЛ ИНДЕ БАШКА ТЕЛДӘ СӨЙЛӘШӘ БАШЛЫЙ,
ШУЛ ТЕЛДӘГЕ МӘГЪЛУМАТНЫ ҮЗЛӘШТЕРӘ, Ә АНЫЦ
ҮЗ БАБАЛАРЫНЫЦ ЙӨЗЛӘРЧӘ ЕЛ ҮСЕП-
ФОРМАЛАШЫП КИЛГӘН МӘДӘНИЯТЫ ТЕЛ БЕЛӘН
БЕРГӘ ЮККА ЧЫГА.**

**ТАТАРСТАНДА ТУГАН ТЕЛЛӘРНЕ САКЛАУ, ӨЙРӘНҮ ҺӘМ
ҮСТЕРҮ ЮНӘЛЕШЕНДӘ “ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ДӘҮЛӘТ ТЕЛЛӘРЕ ҺӘМ ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНДА БАШКА ТЕЛЛӘР ТУРЫНДА” ТР
ЗАКОНЫ ЭШЛӘП КИЛӘ. 2014-2020 ЕЛЛАРГА ТР ДӘҮЛӘТ
ТЕЛЛӘРЕН ҺӘМ ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА
БАШКА ТЕЛЛӘРНЕ САКЛАУ, ӨЙРӘНҮ ҺӘМ ҮСТЕРҮ
БУЕНЧА ДӘҮЛӘТ ПРОГРАММАСЫ ЭШЛӘНЭП, ТР
МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫ ТАРАФЫННАН КАБУЛ
ИТЕЛДЕ.**

Нинди сүз төшөп калган?	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>150</u>	<u>200</u>	<u>250</u>	<u>300</u>	<u>350</u>
Шигырьнең дэвамьн бел!	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>150</u>	<u>200</u>	<u>250</u>	<u>300</u>	<u>350</u>
Фразеологик әйтелмәләр	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>150</u>	<u>200</u>	<u>250</u>	<u>300</u>	<u>350</u>
Мәкальләр	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>150</u>	<u>200</u>	<u>250</u>	<u>300</u>	<u>350</u>

1 СӨРАУ 50 БАЛЛ

НИНДИ СҮЗ ТӨШЕП КАЛГАН:

“Кеше үзенең телен туған телен кагыйдәсез
дә белер һәм һич тә ялгыш әйтмәс һәм хата
сөйләмәс. Ләкин башка телне өйрәнәсе
булсаң, ул вакытта үз телеңнең Белү
кирәк. Чөнки кеше үзенең телен яхшы
белмәсә, башка телгә төшенә алмас, тик бик
озак вакытлардан соң гына аңа күнегә алыр.”

2 СОРАУ 100 БАЛЛ
НИНДИ СУЗ ТӨШЕП КАЛГАН:

Татар теле килеп

ЧЫГЫШЫ ЯГЫННАН

..... гаиләсенә керә.

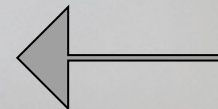
3 СORАУ 150 БАЛЛ
НИНДИ СҮЗЛӘР ТӨШЕП КАЛГАН:

Татар егетенең милли баш киеме

-, кызларныкы -,

халкыбызның милли

ризыклары-

4 СОРАУ 200 БАЛЛ
НИНДИ СҮЗЛЭР ТӨШӨП КАЛГАН:

**Элек эти-энилэре кунакка
киткэч, өйдө егетлэр-кызлар
жыелып үткэрелә торган бэйрәм
.... дип аталган.**

5 СОРАУ 250 БАЛЛ
НИНДИ СУЗ ТӨШӨП КАЛГАН:

Апрель.

Кемнэр көтми ышанулар, гөллэр

Һәм яшәүләр биргән бу айны?

Яздан, гаделлектән, киләчәктән

Мөмкин түгел аеру

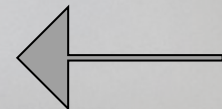
**6 СОРАУ 300 БАЛЛ
НИНДИ СҮЗЛӘР ТӨШЕП КАЛГАН:**

Татарча да яхшы бел,

Русча да яхшы бел.

Икесе дә безнең өчен

Иң кирәкле

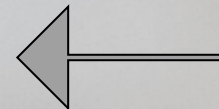
**7 СОРАУ 350 БАЛЛ
НИНДИ СҮЗ ТӨШЕП КАЛГАН:**

Арттырмыйм да, киметмим дә, шуны бел-

Татар теле – энже, мәржән тулы тел.

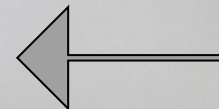
Моңлы тел ул, нурлы тел ул- Туган тел-

Баш очында булып тора гел!

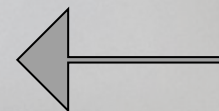
**1 СОРАУ 50 БАЛЛ:
ШИГЫРЬНЕҢ ДЭВАМЫН БЕЛ!**

**Анда бик салкын вә бик эссе
түгел, урта һава?**

**2 СОРАУ 100 БАЛЛ
ШИГЫРЬНЕҢ ДӘВАМЫН БЕЛ!:**

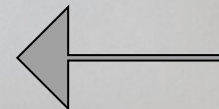
**Салкын карга басып Алсу
килә,
Үзе көлә,
Үзе сөйкемле,
Үзе усал?**

**3 СОРАУ 150 БАЛЛ
ШИГЫРЬНЕҢ ДЭВАМЫН БЕЛ!:**

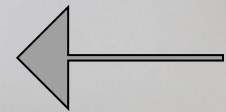
**Син яшәмә жирдә файдасыз
бер**

Түмгәк булып тигез урында

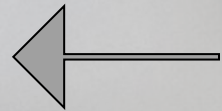
4 СОРАУ 200 БАЛЛ
ШИГЫРЬНЕҢ ДӘВАМЫН БЕЛ!:

**Бирде донья кирәкне:
Еламаска өйрәтте...**

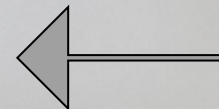
**5 СОРАУ 250 БАЛЛ
ШИГЫРЬНЕҢ ДӘВАМЫН БЕЛ!:**

**Ана-бөек исем!
Нәрсә житә ана булуга!**

**6 СОРАУ 300 БАЛЛ
ШИГЫРЬНЕҢ ДӘВАМЫН БЕЛ!:**

**Үлем турында уйлама,
Илең турында уйла.**

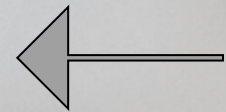

7 СОРАУ 350 БАЛЛ
ШИГЫРЬНЕҢ ДӘВАМЫН БЕЛ!:

**Кем сокланмас көчкә, тимер
сынса**

Һәм су чыкса баскан эзеңнән

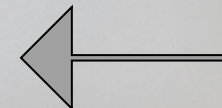
Тик ни файда ...

1 СОРАУ 50 БАЛЛ
ФРАЗЕОЛОГИК ЭЙТЕЛМЭЛЭР:

1. Беречь как зеницу ока.

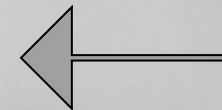
2. Гнаться за двумя зайцами

2 СОРАУ 100 БАЛЛ
ФРАЗЕОЛОГИК ӘЙТЕЛМӘЛӘР:

1. Сесть на мель

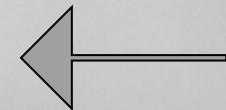
2. Слюнки потекли

3 СОРАУ 150 БАЛЛ
ФРАЗЕОЛОГИК ӘЙТЕЛМӘЛӘР:

1. Ехать в Тулу со своим самоваром

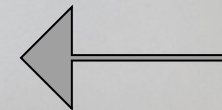
2. Искры посыпались из глаз

4 СОРАУ 200 БАЛЛ
ФРАЗЕОЛОГИК ӘЙТЕЛМӘЛӘР:

1. Волосы встают дыбом

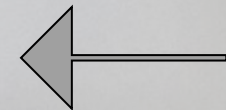
2. Отвечать головой

5 СОРАУ 250 БАЛЛ
ФРАЗЕОЛОГИК ЭЙТЕЛМЭЛЭР:

1. Держать камень за пазухой

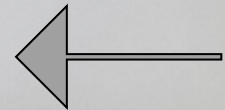
2. Замыкаться в свою скорлупу

6 СОРАУ 300 БАЛЛ
ФРАЗЕОЛОГИК ӘЙТЕЛМӘЛӘР:

1. Бросать слова на ветер

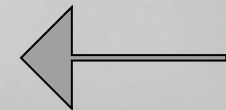
2. Как гром среди ясного неба

7 СОРАУ 350 БАЛЛ
ФРАЗЕОЛОГИК ӘЙТЕЛМӘЛӘР:

1.Заблудиться в трёх соснах

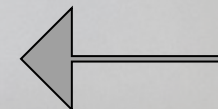
2.Впитать с молоком матери

1 СОРАУ 50 БАЛЛ
МӘКАЛЬЛӘР:

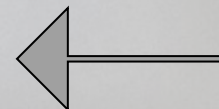
1. Үзеңне мактама, кеше

2. Беләкле берне егар, ...

2 СОРАУ 100 БАЛЛ
МӘКАЛЬЛӘР:

- 1.Эше барның ... бар**
- 2.Хезмәтнең тире ачы,...**

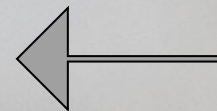

**3 СОРАУ 150 БАЛЛ
МӘКАЛЬЛӘР:**

**1. Ананың балага биргән иң
зур бүләге- ...**

2. Алтыда белгән ана телен

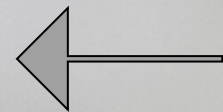
...

4 СОРАУ 200 БАЛЛ
МӘКАЛЬЛӘР:

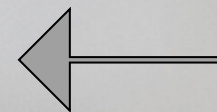
1. Кылыч ярасы төзәлер,

2. Батыр бер үләр,

5 СОРАУ 250 БАЛЛ
МӘКАЛЬЛӘР:

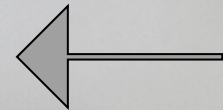
- 1. Батыр яуда**
- 2. Бүгегге эшне.....**

6 СОРАУ 300 БАЛЛ
МӘКАЛЬЛӘР:

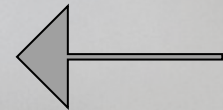
1. Эшне башлаганда уйла

**2. Чит жирдә солтан
булганчы, олтан бул.**

**7 СОРАУ 350 БАЛЛ
МӘКАЛЬЛӘР:**

- 1. Ни чәчсән,**
- 2. Кайда татулык, шунда
Т.....**

**Игътибарыгыз
өчен рәхмәт!**

